ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο ΜΙΧΑΛΗΣ Ο ΛΕΚΚΟΣ

(Ἱστορία ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ ἑνὸς...ἑστιατορίου)

Β'.

Ο Γαβριηλίδης δὲν ἔμεινε πολὺν καιρὸ κοσμικὸς πελάτης τοῦ «Ἀβέρωφ», τὸν ἀηδιάσαν κάτι συχαμερὰ θεάματα καὶ ἔφυγεν. Συχάθηκε μερικοὺς πολιτευομένους πελάτες μεγαλοσχήμονας τοῦ ξενοδοχείου, οἱ ὁποῖοι καθάριζαν τὰ νύχια τους μὲ τὶς ὀδοντογλυφίδες ἢ τὰ πηρούνια τους μὲ τὶς ψίχες τοῦ ψωμιοῦ ἢ πλέναν τὰ χέρια τους μέσα στὸ πιάτο ὅπου τρώγαν, σὰν ἀπότρωγαν.

Ἔγραφε μάλιστα, διαμαρτυρόμενος, γιὰ τὶς ἀηδίες αὐτὲς στὰ «Λακωνικὰ» τῆς «Ἀκροπόλεως», ὥσπου ἀπεσύρθη ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο. Τότε ὁ Λεκκὸς τοῦ ἔστελνε τὰ φαγητά του στὸ γραφεῖο, στὴν ὁδὸ Παππαρρηγοπούλου, στὴν πλατεῖα τοῦ Κλαυθμῶνος. Κι' ὁ Γαβριηλίδης δὲν ἔπαψε νὰ ἐκθειάζῃ τὸν «Ἀβέρωφ», παρεμβάλλων αὐτὸν ἀκόμα καὶ στὰ ἄρθρα του.

Ἀλλὰ ὅταν ὁ Γαβριηλίδης βρέθηκε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς οἰκονομικὲς του καθιζήσεις καὶ ἔκανε λίγες ἡμέρες νὰ πληρώσῃ τὸν «Ἀβέρωφ», ὁ πονηρὸς Μιχάλης τοῦ ἔκοψε τὸ φαγητό.

—Τσάκωνας ὁ ἀνήρ, εἶπεν ὁ Γαβριηλίδης καὶ ἐγέλασε τὸ πλατύ του γέλιο, χωρὶς νὰ τοῦ κακοφανῇ.

* * *

Ὁ «Ἀβέρωφ», καθὼς γράφουμε καὶ στὸ προηγούμενο φύλλο, μόνον ἀπὸ ἀπόψεως φαγητῶν καθαρότητος καὶ ὑλικῶν γιὰ φαγητά, ἦτανε καλός. Κατὰ τὰ ἄλλα ἦταν ἕνα εὐρὺ ὑπόστεγον, περιτριγυρισμένο ἀπὸ μάνδρες καὶ ἀπεριποίητο, χωρὶς ἐπιμέλεια καμμιά.

Ὅταν ὅμως μεγάλωσαν τὰ παιδιὰ τοῦ Λεκκοῦ, ὁ Μιχαλάκης τὰ ἔστειλε στὴν Εὐρώπη, νὰ σπουδάσουνε «μαγειρική».

Καὶ σὰν ἦρθαν τὰ παιδιά του ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, προσπάθησαν νὰ τὸν κάμουν νὰ ἐξευρωπαΐσῃ τὸ κατάστημα. Καὶ στὴν ἀρχὴ ἐπέφεραν μερικὰς...μεταβολάς.

Εἰσήγαγαν τὰς ὀδοντογλυφίδας καὶ τὰ «μπόλ»!

Ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς πελάτες καὶ ἰδίως τοὺς πολιτικούς, δὲν ἤξεραν νὰ μεταχειρισθοῦν τὰ «μπόλ»...μεῖναν στὰ «ἀζήτητα»!

Τὰ παιδιὰ τοῦ Λεκκοῦ ἐπέμεναν νὰ γίνουν καὶ μερικὲς ἄλλες μεταβολὲς στὸ ξενοδοχεῖο, ἀλλὰ ὁ Μιχαλάκης οὐκ' ἐπείθετο. Παλαίων διαρκῶς κατὰ παντὸς νέου, κατὰ πάσης καινοτομίας, ἄρχισε νὰ ἀποκάμνῃ πειά, ἀλλὰ καὶ δὲν ὑποχωροῦσε.

Ἡ ἐπιτυχία του, τὸν ἐνίσχυε στὶς ἰδέες του.

Εἶχε γίνει δημόσιος ἀνήρ.

Ἡ ἐφημερίδες τὸν ἀνέφεραν κάθε ἡμέρα.

Ὁ Κονδυλάκης φιλοσοφοῦσεν ἐπ' αὐτοῦ:

«Ἕνα πιάτο ἔχει ἀνυπολόγιστον σημασίαν εἰς τὸ θυμητικόν μας καὶ τὴν διαγωγήν μας, ἔγραφεν. Δὲν ἀνηρέθη καθόλου ἡ γνώμη συγχρόνου κοινωνιολόγου, ὁ ὁποῖος ἀπέδωκε τὰς ἀγρίας πράξεις τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν ὑπερωμίαν τῶν στομάχων τῶν Γάλλων τῆς Συνελεύσεως, ἀφοῦ ἐλάμβανον συνήθως τὰς ἀποφάσεις των μετὰ τὸ φαγητόν. Κατ' ἀναλογίαν καὶ ὁ κὺρ Μιχάλης εὐθύνεται διὰ πολὺ μέρος τῆς γενικῆς ἢ τῆς ἀτομικῆς μας ἱστορίας. Μὲ τὸ ἑστιατόριον τοῦ Λεκκοῦ οἱ Ἕλληνες ἔγιναν ἡμερώτεροι, προβιβασθέντες ἀπὸ τῆς περιοχῆς τοῦ Καψῆ καὶ τοῦ Συντριβανιοῦ (παλαιὰ τῶν Ἀθηνῶν ξενοδοχεῖα). Κατὰ τοῦτο ὁ Μιχάλης ἐπῆρξεν ἐκπολιτιστικὸς καὶ τὸ κοινὸν τοῦ τὸ ἀπέδωκεν αὐτὸ μὲ πελατείαν καὶ δημοτικότητα».

—Νὰ βρέ, πῶς πᾶνε ἐμπρός, ἔλεγε στὰ παιδιά του ὁ Λεκκός, δείχνοντάς τους τί τοῦ γράφαν ἡ ἐφημερίδες. Ὄχι, μὲ τὰ λουλούδια ποὺ μοῦ λέτε νὰ βάζω σὲ κάθε τραπέζι, σὰν νὰ ἤτανε οἱ ἄνθρωποι μέλισσες νὰ βόσκουνε λουλούδια κι' ὄχι φαγητά. Αὐτὰ μάθατε στὴν Εὐρώπη, ποὺ σᾶς ἔστειλα.

—Τότε γιατὶ μᾶς ἔστειλες;

—Ἔτσι γιὰ τὸν κόσμο!

* * *

Σὲ λίγο ὁ Μιχάλης δὲν ἦταν πρόσωπον.

Ἤτανε θεσμός.

Ἔγινε πανελλήνιος.

Τὸ ὄνομά του, ἔφθασε καὶ πέραν τοῦ Γυρνάβου, ποὺ ἦσαν τότε τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, ὅταν ἕνα βράδυ ἐμπῆκε στὸν «Ἀβέρωφ» νὰ δειπνήσῃ καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ περιέργειαν, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸν διερμηνέα του.

Ὁ Μιχάλης, ὅταν ἔμαθε ποιὸς εἶνε ὁ νέος πελάτης του, ἐπλησίασε τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἀλβιόνος καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ δεχθῇ ἀσυζητητεὶ ἕνα πιατάκι μὲ ζωμόν...πατσᾶ!..

Ὁ Ἄγγλος τὸ ἔφαγε μὲ πίστιν καὶ εὐγένειαν. Καὶ τόσος ἦτανε ὁ ἐνθουσιασμός του, ἀπὸ τὸ «ντελίτσιο» κεῖνο τῆς παλαιᾶς κουζίνας τοῦ «Ἀβέρωφ», ὥστε τὴν ἑπομένη ἐπανῆλθε φέρων καὶ τοὺς..πρέσβεις δυὸ ἄλλων Δυνάμεων.

Καὶ οἱ τρεῖς διέταξαν τὰ ἴδια.

Ἐν τούτοις, ὁ Μιχάλης τοὺς κατέπληξε μὲ νέα ἄρθρα τῆς Ἑλληνικῆς κουζίνας. Γιὰ πολὺν καιρὸ ἀπὸ τότε, οἱ ξένοι διπλωμάται πήγαιναν καὶ τρώγανε στὸν «Ἀβέρωφ» καὶ ὑπῆρξαν μάλιστα καὶ πρέσβεις ποὺ ἀπόλυσαν τοὺς μαγείρους τους.

Ἡ ἐπιτυχίες αὐτὲς ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ γεννηθῇ στὸ Μιχάλη ἡ γνωστὴ σ' ὅλους τότε πεποίθησις, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔτρεφε βαθύτατα, ὅτι...ἐπηρεάζει τὴν γνώμην τῶν...ξένων ἀνακτοβουλίων, ὅσον ἀφορᾶ τὴν Ἑλλάδα!...

—Ἐγώ, ἔλεγε πολλὲς φορές, ὁ μακαρίτης ὁ Λεκκός, εἶμαι χρησιμώτερος καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κ. Ρωμᾶνον (τὸν πρέσβυν τῆς Ἑλλάδος στὸ Παρίσι).

Ἡ βασιλεία τοῦ Λεκκοῦ βάσταξε παραπάνω ἀπὸ 15 ἔτη.

Στὸ τέλος τὰ παιδιά του ἄρχισαν νὰ ὑπερισχύουν καὶ τὰ φαγητὰ τοῦ «Ἀβέρωφ» νὰ μετατρέπωνται ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον.

Αὐτὸ ἔκαμε ν' ἀτονήσῃ λίγο ἡ φιλοδοξία τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου, ἔχασε τὴν ὄρεξί του, ἄρχισε νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται πολύ, ἄρχισε νὰ βλέπῃ ἀπαθῆς πειὰ τὸ ἔργον του, ἄρχισε τὸ κοινὸν νὰ δυσαρεστῆται, νὰ δυσφορῇ, νὰ θυμώνῃ, νὰ φωνάζῃ κ' ἡ παλιά του φήμη νὰ γίνεται ἀνάμνησις.

Ὁ Γαβριηλίδης ἔγραφε σχετικῶς:

«Εἶνε κοινωνικὸν τὸ αἴτιον τῆς ἐξαφανίσεως ἑνὸς καλοῦ ἑστιατορίου ἢ ἀτομικόν;»

* * *

Τέλος συνέβη καὶ ἕνα ἐπεισόδιο.

Ὁ κ. Καφαντάρης ἦταν ἕνας ἀπὸ τους καλοὺς καὶ τακτικοὺς πελάτας τοῦ «Ἀβέρωφ». Ἔτρωγε δὲ κοκορέτσι διαρκῶς, τὸ ὁποῖον τοῦ ἑτοίμαζεν ὁ Λεκκὸς ἰδιαιτέρως. Μιὰ ἡμέρα ὅμως ποὺ ἀρρώστησε ὁ Λεκκός, οἱ «υἱοί» του σερβίρισαν τὸ κοκορέτσι τοῦ κ. Καφαντάρη μέ...πουρὲ στὴν ἄκρη καὶ μὲ μαγιονέζα. Ὁ κ. Καφαντάρης θύμωσε κι' ἔκαμε μιὰ ἑβδομάδα νὰ πατήσῃ στὸν «Ἀβέρωφ»!

Αὐτὸ ἦταν τὸ τελευταῖον χτύπημα γιὰ τὸν Λεκκό. Ἀπεσύρθη τελείως ἀπὸ τὸν «Ἀβέρωφ» καὶ ἐγκατέλειψε τὴ δουλειὰ στὰ παιδιά του. Ἔπληττε τώρα θανασίμως ποὺ δὲν εἶχε ἐργασίαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐργασία γι' αὐτὸν εἶχε χάσει πλέον κάθε ποίησιν. Κάθε ἐνδιαφέρον. Γύριζε σὰν ἄνθρωπος ποὺ ἔχασε τὸν ἑαυτό του. Κι' ἀπὸ τότε, ἄρχισε νὰ πλανᾶται, ἀπὸ θέατρο σὲ θέατρο...ἀλλὰ καὶ νά... κοιμᾶται σὲ κάθε παράστασι!

Τελευταῖα εἶχεν ἀποσυρθῆ καὶ ἀπὸ τὸ θέατρο. Δὲν φαινόταν, πλέον, πουθενά.

Ἕως ὅτου, πρὸ δέκα ἀκριβῶς ἐτῶν, στὸ 1924, οἱ πολυπληθεῖς πελάται του, ποὺ πῆγαν νὰ φᾶνε στὸν «Ἀβέρωφ», τὸν βρήκανε κλειστόν.

Εἶχε πεθάνει ὁ Μιχάλης!..

Ὁ Λεκκὸς πέρασε τὰ τελευταῖα χρόνια του φτωχὸς κι' ἔσβησε λησμονημένος...

Πέθανε ὅμως εἰς τὴν ὥρα του, στὰ 1924, ποὺ πέθαναν ὅλοι οἱ μεγάλοι ἑστιάτορες τοῦ κόσμου. Καὶ δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν πεθάνῃ τὴ χρονιὰ ἐκείνη. Θὰ ἦταν ἀπρεπές, διὰ τὴν Ἱστορία του, καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ πρώτου Ἀθηναϊκοῦ ἑστιατορίου.

—Ἐὰν δὲν ἐπέθαινε τὴ χρονιὰν ἐκείνη, θὰ κινδύνευε νὰ...παρεξηγηθῆ, καθὼς εἶπεν καὶ ὁ Σπῦρος ὁ Μελᾶς.

της. Εἶχε γίνει ὁ τρομαχτικὸς ἐφιάλτης τῶν μυστικῶν πρακτόρων τῶν συμμάχων. Καὶ πάντα κατώρθωνε νὰ ξεγλυστράῃ ἀπὸ τὶς παγίδες ποὺ τῆς ἔστηναν.

Μετὰ τὸν παγκόσμιο πόλεμο συνέχισε τὴν ἐγκληματικὴ δρᾶσι της στὴ Ρουμανία, ὅπου, μεταξὺ τῶν ἄλλων θυμάτων της, ἦταν κ' ὁ ταγματάρχης Γιόργκε Βαΐζάγκ. Ἔπειτα πῆγε στὸ Παρίσι, γιὰ νὰ ξεκουρασθῆ, κι' ἄρχισε νὰ ζῆ μιὰ περιπετειώδη ζωή. Μὰ τέλος ἦταν μοιραῖο νὰ πέσῃ στὰ χέρια τοῦ σαδιστοῦ Ἀντρὲ Ἀρασάρ, ὁ ὁποῖος τὴν παρέσυρε σ' ἐκείνη τὴν κακόφημη πολυκατοικία τῆς ὁδοῦ Λαμάρκ, γιὰ νὰ τὴν δολοφονήσῃ...

Ἡ Κίτη Μπέλμοντ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ὄμορφες καὶ τὶς πιὸ σατανικὲς κατασκόπους τῆς Μυστικῆς Ὑπηρεσίας. ΖΑΝ ΚΟΛΜΠ